

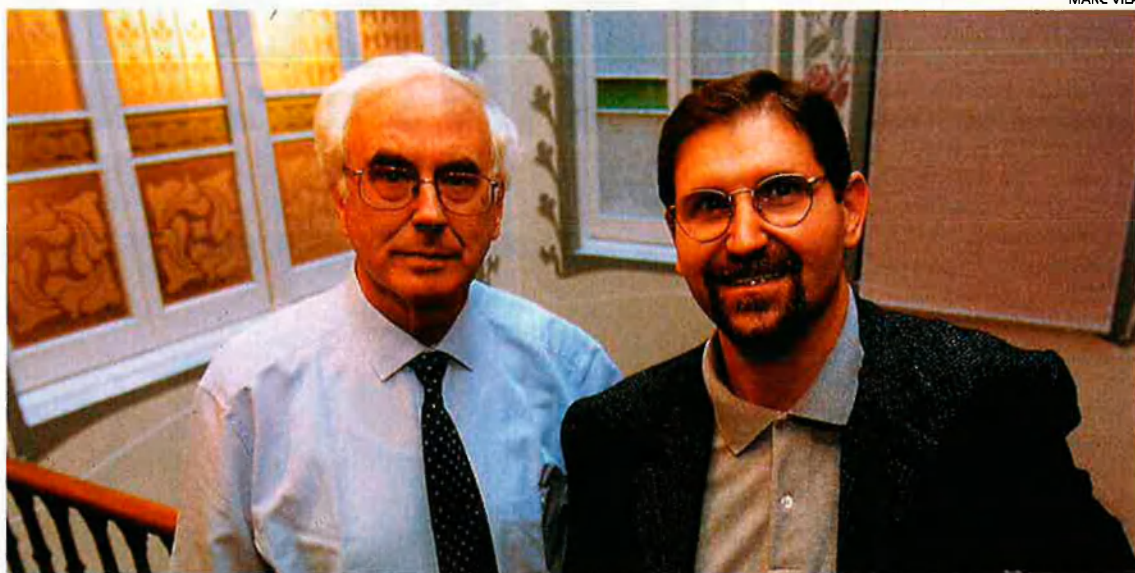
Dos cants, dues històries

Josep M. Espinàs i Ramon Solsona. Tant la lletra d'Espinàs de l'any 74 com la que ha escrit Solsona amb motiu del centenari ressalten la capacitat integradora del Barça.

Són escriptors, són culés i encarregats de glossar el Barça en dos cants fets amb motiu d'unes noces de platí i d'un centenari. EL TEMPS asseu en una mateixa taula Josep M. Espinàs i Ramon Solsona perquè parlin d'himnes i de cants de melodia blau-grana.

MARC VILA

Els uneix l'amor per lessf lletres i pel Barça. Josep M. Espinàs (Barcelona, 1927) és el coautor de la lletra del "Cant del Barça", un himne escrit l'any 1974 conjuntament amb Jaume Picas i musicat per Manuel Valls, tots dos ja desapareguts. Ramon Solsona (Barcelona, 1950) està orgullós d'haver escrit les virtuts del club barcelonista en un cant compost per Ros Marbà. Espinàs no és soci del Barça –ho havia estat– i creu que el Barça és "un club amb més coses". En canvi, Solsona n'és soci des de fa pocs anys i sí que avala la divisa "Barça més que un club". Els agrada parlar de futbol i del Barça. Els agrada que els seus cants siguin cantussejats per milers de persones. Potser per aquesta raó Espinàs bromeja al final de l'entrevista amb el seu interlocutor: "Què et sembla, Solsona, si féssim l'himne dels dos-cents anys perquè els qui vinguin ja el tinguin fet?"

—Quina mena d'instruccions reben de les directives quan els encarreguen de fer un himne per al Barça?

SOLSONA. La directiva de Josep Lluís Nunez ens va encarregar un himne per al Centenari. Ara, a partir d'aquí hi ha hagut una feina molt interessant, com a escriptor, de cercar els valors del barcelonisme durant cent anys. Però també és cert que en Marbà i jo sabíem molt clarament que l'havíem de fer a partir del cant del setanta-cinquè aniversari, que s'ha consolidat com el cant del Barça.

ESPINÀS. Perdona, Ramon, és que no era un cant per a celebrar els setanta-cinc anys, sinó un cant per a dotar el Barça d'un himne. L'excusa eren els setanta-cinc anys, perquè el Barça no tenia himne...

SOLSONA. Sí, sí, és cert i encara diria més: la junta del Montal va fer una tasca de recatalanització del club i aquest procés exigia un himne que tingués una gran acceptació popular. En canvi, nosaltres hem fet un himne més per a una escaiença.

—Al cant del centenari cada estrofa comença amb una lletra, la suma de les quals fa "FCB". Es intencionat, m'imagino, però, on volia anar a parar?

SOLSONA. Sí, és totalment premeditat i fins i tot vaig recalcar a en Maxenchs que aquest detall s'havia de destacar clarament en el text imprès. És una lectura de l'escut del club que conté tres elements: l'escut de la ciutat, com a bressol d'on neix tot, la bandera de Catalunya, la terra d'integració, i la pilota, que és el futbol entès com a festa, com a gols.

—Senyor Espinàs, això de "mai ningú ens podrà tòrcer", que escriu l'any 1974, té una connotació extraportiva?

ESPINÀS. Sí, però si t'hi fixes, la paraula que rima amb "tòrcer" és "força" ("tots units fem força"), i això sí que es podia atribuir directament al futbol, perquè els jugadors, els entrenadors i el president no paren de reclamar que el públic animi l'equip, cosa que em sembla una ridícula increïble, com si depengués del

fer Espinàs és el primer himne cívic que conec"

públic de fer els gols. Em sembla una coartada ridícula per a justificar derrotes...

SOLSONA. ... Però la química del públic en un espectacle em sembla important.

ESPINÀS. No dic que no tingui cap valor el públic, però em sembla que s'hi dóna massa importància, d'una manera poc raonable, quan uns senyors s'estrenen una pila de dies la setmana tots sols.

—*Els dos cants ressalten la capacitat integradora del Barça. Espinàs escriu "tant se val d'on venim, si del sud o del nord" i Solsona "com més gent de tot arreu, més gran és l'orgull blau-grana". Creieu que aquest fet és la clau de volta per a entendre el fenomen Barça?*

ESPINÀS. El Barça té una quantitat de socis i simpatitzants impressionant, com no en té cap més club. La primera vegada que vaig anar a Escòcia, al primer pub que entro, hi veig una bandera del Barça. Els socis representen institucionalment l'entitat, però són àmpliament superats per una massa de població que potser no paga res, però que dóna la dimensió del Barça com a més que un club. Corroboro la teva afirmació.

SOLSONA. Jo recordo que quan vas fer el cant del setanta-cinquè aniversari, em va impressionar molt perquè és el primer himne cívic que conec. Els himnes, en general, són inflamats, amb sentiments molt primaris, bel·licosos, i vaig veure que el "Cant del Barça" reflectia un esperit d'integració sense afirmar enlloc que som millors ni que fem sang a ningú, i que va molt bé amb la nostra manera de ser: exaltem els nostres valors, però des del punt de vista de la integració.

ESPINÀS. Sobre això que dius, em penso que potser me'l van encomanar a mi, perquè jo tenia —i tinc— una certa experiència en el món de la cançó, perquè no solament he escrit moltes lletres, sinó que n'he traduïdes i adaptades de l'anglès i del francès al català, i per tant, conec la qüestió de la mètrica i de quina manera és més fàcil de connectar una creació amb el receptor. Calia que el públic es fes seves les frases del "Cant". Vaig buscar fórmules de frases senzilles de sintaxi, sense subordinades, que cada vers fos una idea que tingués sentit per ella mateixa.

—*"Fort", "Gran" i, sobretot, "Orgull". Són paraules que apareixen al "Cant del Centenari", però no en el del setanta-cinquè aniversari. Aquests darrers vint-i-cinc anys el Barça ha guanyat en supèrbia?*

SOLSONA. Quan parlo d'orgull, em refereixo a sentiments. Quan, al cap de cent anys, ja saps quins valors ha acumulat el barcelonisme, pots dir que te'n sents orgullós. El soci i l'afecionat —el simpatitzant de què parlàvem abans— se sent atret per aquesta suma de sentiments i se'ls sent propis. Són sentiments d'integració, d'amor a la llibertat, uns valors que, acumulativament, apareixen al llarg de la història del Barça.

ESPINÀS. I aquest orgull és el que justifica que tanta gent tingui dret a estar enrabiada amb el Barça.

—*El "Cant del Centenari", a diferència del de l'any 1974, és creat més per ser llegit que no pas cantat?*

SOLSONA. Em penso que no és veritat.

ESPINÀS. Si hagués estat el primer, la pregunta seria al revés.

Cant del Barça (1974)

Tot el camp
és un clam
som la gent blau-grana:
tant se val d'on venim,
si del sud o del nord,
ara estem d'acord, estem d'acord,
una bandera ens agermana.

Blau-grana al vent,
un crit valent,
tenim un nom,
el sap tothom:
Barçal Barçal Barçal!

Jugadors
seguidors
tots units fem força;
són molts anys plens d'afanys,
són molts gols que hem cridat,
i s'ha demostrat, s'ha demostrat,
que mai ningú ens podrà tòrcer.

Blau-grana al vent...

Cant del centenari (1998)

Cent anys, cent anys...
Flama encesa fa cent anys,
il·lumina cent vegades
la ciutat bressol del nom
que ens uneix i ens encoratja.

Cent vegades més fort,
cent vegades més gran,
Futbol Club Barcelona,
per molts anys, endavant!

Catalana és la llavor
que s'escampa cent vegades.
Com més gent de tot arreu,
més gran és l'orgull blau-grana.

Cent vegades més fort...

Brota al cor un sentiment;
som del Barça cent vegades,
som trofeus i festa i gols,
som l'esclat de Visca el Barça!

Cent vegades més fort...

SOLSONA. És clar!, tot plegat és qüestió de temps. Qualsevol cosa nova... és la força del costum. Els Segadors, com a himne col·lectiu, és difícil. Recordo que durant els anys de la represa democràtica va costar una mica de cantar-lo...

ESPINÀS. ... la lletra, perquè la música està molt bé, té una força i una solemnitat notables.

SOLSONA. Quan va sortir el teu cant tampoc no es devia cantar les vint-i-quatre hores del dia m'imagino...

ESPINÀS. Home, Déu n'hi do! Però tot és qüestió d'engegar els discos..., i després ja es cantarà sense disc. Ara el cant del Barça, l'entonen a Sevilla i sense disc...

SOLSONA. I fins i tot ha calat tant, que els contraris, per escarnir el Barça, canten l'himne amb una lletra despectiva

—*El futbol canvia vertiginosament. Els vostres cants tindran validesa d'aquí a cent anys?*

SOLSONA. Que l'himne es perdi o no... home, tot té un període vital. Potser en sortirà un altre que connectarà millor amb el públic, però jo sóc força romàntic. El món del futbol és hiperbòlic en tot, hi ha molta exageració, i a mi, tot això em sobra. No és gaire bonic un futur amb tanta indústria, tants interessos i tanta imbecilitat, en un món d'on fins i tot se'n foragita la raó.

ESPINÀS. El futur del futbol dependrà molt de la televisió. D'aquí a cent anys pot haver desaparegut com l'esport que entenem nosaltres. I no pas perquè el futbol no valgui la pena, perquè és apassionant, és ben inventat i té la dosi d'injustícia que fa que la gent s'hi apassioni. Però la revolució tecnològica que es prepara influirà decisivament en l'assistència als camps del futbol.

Jordi Finestres